

BELGISCH ARBITRAGEHOF VOOR DE SPORT

ARBITRALE UITSPRAAK

Zaak 169/20

Arbitragecollege samengesteld, in toepassing van artikel 14.3 van het arbitragereglement van het BAS, uit:

De Heer Jeroen PINOY, voorzitter en de Heren Guy HERMANS en Herman HUYGENS, arbiters;

Zitting donderdag 25 juni 2020

INZAKE:

HET BONDSPARKET, met kantooradres te 1020 Brussel, Houba de Strooperlaan 145.

Appellant

TEGEN:

1. **CVBA KORTRIJK VOETBALT (hierna “KVK”)**, voetbalclub met stamnummer 00019, met maatschappelijke zetel gevestigd te 8500 KORTRIJK, Meensesteenweg 84A, met KBO-nummer 0475.349.587;

Eerste geïntimeerde

Vertegenwoordigd door de heer Matthias LETERME, gerechtigd correspondent;

2. De **VZW KONINKLIJKE BELGISCHE VOETBALBOND (hierna “KBVB”)**, met maatschappelijke zetel gevestigd te 1020 Brussel, Houba de Strooperlaan 145, met KBO-nummer 0403.543.160.

Tweede geïntimeerde

Vertegenwoordigd door Mevrouw Pegie LEYS, legal director KBVB, en Mevrouw Violaine DESMET, legal manager KBVB;

I. DE PROCEDURE

I.1.

Op 19/10/2019 speelde KVK in het kader van de reguliere competitie in de Jupiler Pro League, speeldag 11, een thuiswedstrijd tegen S.V. ZULTE-WAREGEM.

Er werden tijdens deze wedstrijd door de match delegate onregelmatigheden vastgesteld bij de supporters van KVK:

“[...]

Houding van de supporters (thuisploeg) ONVOLDOENDE door gebruik van pyrotechnische middelen in tribune 2 en een bom in tribune 4 (92') (zie verder). Gezangen: 4x alle boeren zijn homo (11'), 6x Sammy (Bossut) janet!

[...]

Gebruik van pyrotechnische middelen? (thuisploeg) JA. In tribune 2(KVK supporters), bij

het aantreden van de ploegen op het veld werd Bengaalsvuur aangestoken (zie foto 1), ook op de 15' bij 1-0 (zie foto 2) en op de 54' (zie foto 3). Zonder dat het normale verloop van de wedstrijd werd beïnvloed. Er was ook een ontploffing van een bom in de neutrale zone, na de match vanuit tribune 4 (supporters KVK supporters). "

Het Bondsparket heeft op grond van artikel P.278.24 van het Bondsreglement bij ontvangst van dit verslag op 22/10/2019 een procedure aanhangig gemaakt tegen KVK voor de Geschillencommissie Hoger Beroep voor het Profvoetbal (hierna: “Geschillencommissie”).

De zaak werd behandeld op 08/11/2019 en bij beslissing dd. 03/01/2020, gekend onder nummer 16/19-20, besliste de Geschillencommissie om KVK geen sanctie op te leggen.

I.2.

Het Bondsparket heeft bij verzoekschrift dd. 10/01/2020 conform de artikelen B.1723.12 en P.272.223 van het Bondsreglement beroep aangetekend bij het Belgische Arbitragehof voor de Sport (hierna “BAS”), en waarbij de KBVB wordt betrokken op grond van het voormelde artikel B.1723.12 van het Bondsreglement.

I.3.

De conclusiekalender werd tussen partijen vastgelegd en de pleitzitting werd bepaald op dinsdag 25/06/2020.

De partijen hebben conform de vastgelegde conclusiekalender besluiten neergelegd, en er bestaat geen aanleiding tot wering van neergelegde besluiten of stukken.

Partijen verklaarden geen wrakingsgrond te hebben tegen één van de arbiters en verklaarden geen bezwaar te hebben tegen de publicatie van de beslissing op de website van het BAS.

Het Arbitragecollege heeft kennis genomen van de besluiten van partijen en de stukken van het dossier, met inbegrip van de stukken neergelegd door de partijen.

Het Arbitragecollege heeft omwille van de beperkende maatregelen opgelegd door de overheid ter bestrijding van het Corona-virus de zaak met akkoord van de partijen op de voorziene zitting van 25/06/2020 via videoconferentie behandeld en vervolgens in beraad genomen.

II. VOORWERP VAN DE VORDERINGEN

II.1.

Het Bondsparket vordert:

- Het verhaal van het Bondsparket ontvankelijk en gegrond te verklaren, en de beslissing tot vrijspraak van de Geschillencommissie Hoger Beroep voor het Profvoetbal dd. 03/01/2020 teniet te doen en te hervormen;
- Bijgevolg aan KVK een boete op te leggen van 2.500,00 Euro voor de spreekkoren “alle boeren zijn homo”;
- Bijgevolg aan KVK een blaam op te leggen voor de spreekkoren “Sammy Janet”;
- De kosten ten laste van KVK te leggen.

II.2.

KVK vordert:

- In hoofdde: de beslissing van de Geschillencommissie te bevestigen, en aldus te concluderen dat KVK geen inbreuk heeft gemaakt tegen het Bondsreglement en bijgevolg geen sanctie op te leggen aan KVK, en het Bondsparket te veroordelen tot de kosten van de arbitrageprocedure.

- Ondergeschikt: KVK vrij te spreken bij gebreke aan het persoonlijk karakter van de straf.
- Uiterst ondergeschikt: KVK een proportionele boete met uitstel op te leggen, rekening houdend met de inspanningen van KVK inzake antiracisme en antidiscriminatie.

II.3.

De KBVB vordert:

- Het verzoek van het Bondsparket tot hervorming van de bestreden beslissing ontvankelijk en gegrond te verklaren, dienvolgens vast te stellen dat de kwestieuze spreekkoren minstens een kwetsend karakter hebben in de zin van artikel B307 van het Bondsreglement ten aanzien van de geïsoleerde bevolkingsgroep, waarvoor KVK objectief aansprakelijk is.
- De kosten voor de arbitrageprocedure ten laste te leggen van KVK.

III. DE FEITEN, HET TOEPASSELIJKE ARTIKEL VAN HET BONDSREGLEMENT EN MOTIVERING VAN DE BESLISSING VAN DE GESCHILLENCOMMISSIE HOGER BEROEP VOOR HET PROFVOETBAL

III.1.

Tussen partijen bestaat geen betwisting over de feiten die zich hebben voorgedaan, en KVK betwist niet dat de geïsoleerde spreekkoren zich hebben voorgedaan.

III.2.

Artikel B.307 van het Bondsreglement waarvan de schending door het Bondsparket wordt ingeroepen, luidt als volgt:

“Artikel B307 Neutraliteit en niet-discriminatie:

- 1. De clubs verbinden er zich toe neutraal te blijven op politiek, filosofisch en godsdienstig vlak.*
- 2. Elke discriminatie van een land, een persoon of een groep personen op basis van zogenaamd ras, gender, huidskleur, afkomst, etnische afstamming, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, sociale positie, geboorte, vermogen, leeftijd, het*

geloof, levensbeschouwing, politieke overtuiging of syndicale overtuiging, taal of om elke andere reden is streng verboden, en kan aanleiding geven tot een in Art. B1901 voorziene disciplinaire sanctie (zo nodig aangevuld met sancties zoals vermeld in boeken P, V en A), evenals tot een schorsing of schrapping, zonder dat enig bijzonder opzet vereist is.

3. *Alle verbale en non-verbale uitingen (andere dan louter individuele), die hetzij kwetsend of beledigend zijn ten aanzien van een persoon of groep van personen kunnen aanleiding geven tot de in Art. B1901 voorziene disciplinaire sancties (zo nodig aangevuld met sancties zoals vermeldt in boeken P,V en A) zonder dat enig bijzonder opzet vereist is.*
4. *De clubs zien er ook op toe eenzelfde verbintenis in hun statuten en huishoudelijk reglement op te nemen ten aanzien van hun leden en in hun reglement van inwendige orde ten aanzien van hun supporters, en zijn verantwoordelijk voor de naleving ervan door hun supporters. Zelfs indien de kwetsende of beledigende uitlating louter individueel is, hebben de clubs de plicht om alle nuttige/nodige maatregelen te nemen om den in gebreke zijnde supporters te identificeren opdat ten aanzien van hen maatregelen kunnen worden genomen (bv. burgerrechtelijke uitsluiting).”*

III.3.

De voor de beoordeling van het beroep relevante paragrafen van de beslissing van de Geschillencommissie zijn de volgende:

“De GCHBP stelt vast dat het verslag van de match delegate genuanceerder is dan de schriftelijke bondsactie vanwege het Bondsparket.

Het klopt dat de match delegate melding maakt van spreekkoren (gezangen), maar nergens van ‘beledigend, kwetsend of discriminerend’.

Meer nog, de match delegate vermeldt uitdrukkelijk: “Discriminerend gedrag (thuisploeg)? NEE”

De GCHBP deelt de bezorgdheid van de club omtrent de onduidelijkheid m.b.t. de definitie van beledigende, kwetsende of discriminerende spreekkoren. Het kan niet ontkend worden dat bepaalde spreekkoren door de ene match delegate waarschijnlijk anders zullen geïnterpreteerd worden dan door een andere match delegate. Dit kan niet anders dan tot onduidelijkheid en rechtsonzekerheid leiden bij de clubs, hetgeen absoluut dient vermeden te worden.

De GCHBP neemt ook kennis van het feit, niet tegengesproken ter zitting door het Bondsparket, dat een PowerPoint presentatie werd overgemaakt aan de clubs waarin

voorbeelden vermeld werden van woorden die niet door de beugel kunnen en woorden die blijkbaar wel door de beugel kunnen. Groot is de verbazing van de GCHBP wanneer er vervolgens wordt vermeld door het Bondsparket dat deze PowerPoint presentatie niet meer relevant is aangezien in een e-mailbericht van 11 oktober 2019 de match delegates de uitdrukkelijke instructie hebben ontvangen om “alle gevallen van spreekkoren” op te nemen in het verslag. Deze e-mail werd echter NIET aan de clubs bezorgd waardoor men er redelijkerwijze van uit mag gaan dat de clubs nog steeds van oordeel zijn dat sommige spreekkoren wel mogen en andere niet mogen.

Deze onduidelijkheid maakt het de clubs onmogelijk om haar supporters (en overkoepelende supportersclubs) op een correcte manier te informeren met het oog op het vermijden van niet-aanvaardbare spreekkoren.

De GCHBP is bovendien van oordeel dat spreekkoren dienen beschouwd te worden als een collectieve uiting van een bepaalde mening. De GCHBP is van oordeel dat de vrijheid van meningsuiting als een uiterst waardevol goed dient beschouwd te worden dat de grootste bescherming geniet. Beperkingen op de vrijheid van meningsuiting dienen daarom met de grootste voorzichtigheid gehanteerd te worden.

De GCHBP deelt de mening van het Bondsparket dat sommige spreekkoren inderdaad smakeloos zijn. Echter, zoals de Romeinen reeds zeiden: “De gustibus non est disputandum”. De GCHBP is daarom ook van oordeel dat zulke spreekwoorden niet door haar moeten bestraft worden.

Spreekkoren die in strijd zijn met de wet kunnen bovendien aanleiding geven tot een strafrechtelijke vervolging. Het is aan de bevoegde overheidsinstanties om daarin hun verantwoordelijkheid op te nemen.

De GCHBP deelt verder ook de mening van de club dat voetbal nog steeds gepaard gaat met emotie. In het kader daarvan dient een zekere tolerantie aan de dag te worden gelegd ten aanzien van bepaalde spreekkoren. Dit betekent echter niet dat alles toegelaten is (zie hierboven).

Tot slot van dit onderdeel kan de GCHBP ook begrip opbrengen voor de stelling van de club dat zij bezwaarlijk kan aansprakelijk gesteld worden voor de woorden die uit de kelen van sommige van haar supporters komen. Men kan als club moeilijk tape plakken op de mond van elke toeschouwer uit schrik dat hij (volgens het Bondsparket) verkeerde woorden gaat uitschreeuwen.”

IV. DE BEOORDELING

IV.1. De bevoegdheid van het BAS

De bevoegdheid van het BAS volgt uit artikel B.1723.12 Bondsreglement en wordt niet betwist.

IV.2. Ontvankelijkheid van het hoger beroep

Het beroep is tijdig aangetekend binnen de voorziene termijn van 7 dagen die ingaat op de eerste werkdag die volgt op de datum van uitspraak van de aangevochten beslissing zoals bepaald in artikel B.1716 Bondsreglement.

IV.3. Beknopte samenvatting van de standpunten van partijen:

IV.3.1.

Het Bondsparket en de KBVB stellen dat enig bijzonder opzet om iemand met een spreekkoor te kwetsen (m.a.w. in casu: de intentie om de landbouwers en/of homoseksuelen te kwetsen) niet moet worden aangetoond, en in dat geval wordt verwezen naar de huidige formulering van art. B307 Bondsreglement zoals hierboven geciteerd.

IV.3.2.

Voor wat betreft de objectieve aansprakelijkheid van de club voor het gedrag van haar supporters, meent het Bondsparket, hierin bijgetreden door de KBVB, dat er geen discussie kan bestaan en verwijst daarbij naar de talrijke rechtspraak in die zin van zowel het BAS als het CAS/TAS.

IV.3.3.

KVK stelt in besluiten in de eerste plaats dat het gebruik van het woord ‘boeren’ in de spreekkoren een geuzennaam betreft, en vallen onder het recht op vrije meningsuiting.

Verder stelt KVK dat de specificiteit van de sport en de sportieve rivaliteit tussen de clubs niet mag worden gelijkgesteld met vijandschap, laat staan dat er sprake zou zijn van enige vorm van racisme, discriminatie en/of homofobie.

Vervolgens stelt KVK dat er geen sprake is van enige intentie tot racisme of discriminatie, en dat uit de omzendbrief OOP 40 van 14 december 2006 bovendien blijkt dat er sprake zou zijn van een ‘tolerantiegrens’.

Ondergeschikt stelt KVK dat er geen sprake kan zijn van objectieve aansprakelijkheid voor haar supporters, aangezien een straf noodzakelijkerwijze persoonlijk dient te zijn.

Tenslotte wijst KVK op alle preventieve maatregelen die werden getroffen en toont aan dat volgende initiatieven werden genomen:

- Informatie en waarschuwing voorafgaand aan de wedstrijd.
- Overlegmomenten tussen club en sfeergroepen
- Sensibilisering van de supporters.
- Gezamenlijk persmoment door beide clubs, in het bijzijn van supporters en veiligheidsverantwoordelijken

IV.4. Beoordeling

IV.4.1.

De tuchtrechtelijke bevoegdheid van de Geschillencommissie en de toepasselijkheid van het tuchtreglement van de KBVB wordt niet betwist door partijen en ook niet door de Geschillencommissie zelf. De bemerking van de Geschillencommissie dat spreekkoren die in strijd zijn met de wet aanleiding kunnen geven tot een strafrechtelijke vervolging en dat het aan de bevoegde overheidsinstanties is om daarin hun verantwoordelijkheid op te nemen, is dan ook niet relevant: de beide procedures kunnen naast elkaar bestaan.

KVK heeft zich door haar aansluiting bij de KBVB aan de bondsreglementering onderworpen.

IV.4.2.

Om te beoordelen of een uitlating een (groeps)belediging is, dient een objectieve toets plaats te vinden waarbij dient nagegaan te worden of de uitspraak naar algemeen spraakgebruik beledigend is. Dat is het geval wanneer de uitspraak de strekking heeft een ander bij het publiek in een kwaad daglicht te stellen.

Het kan niet ernstig worden betwist dat de spreekkoren “Alle boeren zijn homo” en “Sammy Janet” zonder meer kwetsend en beledigend zijn. Het is zelfs een grove belediging.

IV.4.3.

Artikel B307.3 van het Bondsreglement vereist geen bijzonder opzet, een algemeen opzet volstaat. Van een algemeen opzet is sprake wanneer men wetens en willens handelt.

De supporters van KVK wisten of behoorden minstens te weten dat de bewuste spreekkoren kwetsend waren, zodat voldaan is aan de vereiste van het gewone opzet.

IV.4.4.

Het verweer van KVK dat de bewuste spreekkoren onder het recht op vrije meningsuiting zou vallen kan niet worden gevolgd. Het recht op vrije meningsuiting is immers niet absoluut en wordt beperkt door de bescherming van de rechten van anderen, waaronder het recht op eerbied van de eer en de goede naam van een ander (cf. art. 8 EVRM).

Er kan hierbij nog worden verwezen naar het arrest van Het Hof van Justitie deed dd. 23 april 2020, waarin het Hof onder meer argumenteerde

- dat de vrijheid van meningsuiting bij wet kan worden beperkt en eveneens op een evenredige wijze;
- dat expressievrijheid geen vrijgeleide is voor discriminatie;
- dat ook rekening moet gehouden worden met het feit dat racistische uitspraken in het openbaar gebeurden.

(HvJ 23 april 2020, zaak C-507/18 NH t. Associazione Avvocatura per i dritti LGBTI – Rele Lenford).

Artikel B307 van het Bondsreglement miskent deze beide principes niet.

De ‘specificiteit van de sport’ en de fundamentele waarden die van toepassing zijn in de voetbalwereld (onder meer fair-play, respect, ethische waarden, etc.) hebben er toe geleid dat er een eigen tuchtreglementering werd opgesteld en wordt toegepast. De vrijheid van vereniging voorzien in artikel 11 EVRM laat de KBVB immers toe haar eigen tuchtrecht te bepalen. De KBVB heeft er belang bij kwetsende uitlatingen zoveel mogelijk te weren uit de voetbalstadia. De context van een (voetbal)wedstrijd rechtvaardigt geen kwetsende beledigingen en a fortiori ook geen grove kwetsende beledigingen. Het louter gegeven dat een deel van de supporters van beide clubs er geen graten in ziet om elkaar en bepaalde spelers (groe) beledigingen naar het hoofd te slingeren, doet aan het voorgaande geen afbreuk. De geviseerde speler(s) en de overige aanwezigen – spelers en officials inbegrepen - hoeven dit niet te accepteren. De KBVB heeft er belang bij om de wedstrijden die zij organiseert te laten verlopen conform haar reglementen, die – het weze herhaald – niet afwijken van de principes van het EVRM.

Het argument van KVK dat de specificiteit van de sport een andere benadering van de principes rechtvaardigt kan dan ook niet worden aanvaard. De bemerking van de Geschillencommissie dat over smaak niet te redetwisten valt (‘de gustibus non est disputandum’) miskent het bindend karakter van de reglementsbevestiging.

IV.4.5.

Gelet op de talrijke rechtspraak in die zin van zowel het BAS als het CAS/TAS kan er geen discussie bestaan omtrent het gegeven dat er sprake is van objectieve aansprakelijkheid van de club voor het gedrag van haar supporters (zie o.m. beslissing BAS 93/16 dd. 21/02/2017, overweging 4.2.3.4.; beslissing BAS dd. 10/12/2014, overweging 5.2.2.).

De Geschillencommissie kan bijgevolg niet worden bijgetreden waar de Geschillencommissie stelt dat zij *“ook begrip [kan] opbrengen voor de stelling van de club dat zij bezwaarlijk aansprakelijk kan gesteld worden voor de woorden die uit de kelen van sommige van haar supporters komen”*.

IV.4.6.

Het Arbitragecollege houdt bij de beoordeling rekening met enerzijds het gegeven dat KVK in het verleden reeds twee maal eerder werd veroordeeld voor gelijkaardige spreekkoren, en anderzijds het gegeven dat tijdens de wedstrijd meerdere beledigende spreekkoren werden gezongen.

Het Arbitragecollege oordeelt dan ook dat een effectieve geldboete van 1.500,00 Euro dient te worden opgelegd teneinde een voldoende ontradend effect te creëren en toekomstige herhalingen te vermijden.

IV.5. De arbitragekosten

De kosten van de arbitrage worden begroot als volgt:

- Administratieve kosten:	200,00 Euro
- Aanhangig maken zaak:	250,00 Euro
- Kosten arbiters:	802,50 Euro

<u>TOTAAL:</u>	1.252,50 Euro
-----------------------	----------------------

Gelet op de hervormde beslissing dienen de arbitragekosten ten laste van KVK te worden gelegd.

V. BESLISSING

OM DEZE REDENEN,

Het Arbitragecollege aangesteld volgens het Reglement van het Belgische Arbitragehof voor de Sport.

- Verklaart het door het Bondsparket ingestelde beroep tegen de beslissing van de Geschillencommissie Hoger Beroep voor het Profvoetbal van 03/01/2020, aldaar gekend onder nummer 17/19-20 ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond;
- Doet de beslissing van de Geschillencommissie Hoger Beroep voor het Profvoetbal van 03/01/2020 met nummer 17/19-20 teniet;
- Veroordeelt KVK tot een boete van **1.500,00 Euro**;
- Veroordeelt KVK tot de kosten van de Arbitrageprocedure en begroot deze op **1.252,50 Euro**.

Aldus uitgesproken te Brussel op de zetel van het Belgisch Arbitragehof voor de Sport op 8 juli 2020.

Guy HERMANS
Bilzersteenweg, 243
3700 Tongeren

Jeroen PINOY
Hoveniersstraat, 21
1840 Londerzeel

Herman HUYGENS
Regentieplein, 5
9100 Sint-Niklaas

Lid

Voorzitter

Lid